

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: B4131 Zemědělství

Studijní obor: Zemědělská technika: obchod, servis a služby

Katedra: Katedra speciální zootechniky

Vedoucí katedry: doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

TECHNICKÉ A LEGISLATIVNÍ PODMÍNKY PŘEPRAVY
KONÍ

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.

Autor: Miroslav Všetečka

České Budějovice, duben 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Miroslav VŠETEČKA**
Osobní číslo: **Z11377**
Studijní program: **B4131 Zemědělství**
Studijní obor: **Zemědělská technika: obchod, servis a služby**
Název tématu: **Technické a legislativní podmínky přepravy koní**
Zadávající katedra: **Katedra speciální zootechniky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

S rozvojem chovu koní a jejich sportovního využití se postupně zvyšují i požadavky na přepravu koní pomocí vhodných přepravních prostředků. Nejčastější způsob přepravy sportovních koní je pomocí vhodných přívěsů za osobním, popř. nákladním automobilem, stále častější je ale využití specializovaných přepravníků na koně, především s ohledem na jejich jízdní vlastnosti.

Cílem bakalářské práce bude zpracovat přehled o možnostech přepravy koní a vhodnosti využití jednotlivých přepravních prostředků. Na základě literárních informací zpracujete přehled o technických a legislativních podmínkách přepravy koní. Vysvětlíte výhody a nevýhody jednotlivých přepravních prostředků a navrhnete doporučení pro chovatele koní z pohledu vhodného prostředku pro přepravu jejich koní. Pro jednotlivá doporučení zohledníte bezpečnost přepravy, rozdíly v požadavcích jednotlivých plemen, rozdíly ve vzdálenost a frekvenci přepravy, rozdíly v době přepravy z hlediska sezóny roku, popř. další kritéria při rozhodování chovatele pro výběr vhodného přepravního prostředku. Součástí analýzy bude i cena přepravy. V závěru práce formulujte doporučení pro chovatele a přepravce koní.

Rozsah grafických prací: 5 tabulek, 5 grafů
Rozsah pracovní zprávy: 30 - 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

DUŠEK, J. a kol.: Chov koní. Brázda s.r.o., Praha, 2007, 404 s., ISBN 80-209-0352-6

Dušek, J. a kol.: Chov koní v Československu, Praha, Brázda, 1992, 176 str. ISBN 80-209-0168-X,

Čechovský, P.: Přeprava koní (Horse Emergency) in "Aktuální problémy chovu a šlechtění koní v ČR". MZLU Brno, 2. 11. 2012

Odborné články týkající se koní v časopisech Náš chov, Koně, Jezdectví, Jezdec, Journal of Animal Science

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.
Katedra speciální zootechniky

Datum zadání bakalářské práce: 26. března 2013

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2014

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studená 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 26. března 2013

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Technické a legislativní podmínky přepravy koní“ vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů uvedených v seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 8.4.2014

Miroslav Všetečka

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Miroslavu Maršálkovi, CSc. Za to, že mi umožnil tuto práci vytvořit a za jeho pomoc při jejím vytváření.

Abstrakt:

Bakalářská práce se zabývá podmínkami přepravy koní. V první části je řešen zejména účel přepravy koní, současné právní předpisy a legislativní podmínky z oblasti přepravy koní a technické parametry dopravních prostředků, které se k přepravě používají. Dále jsou shrnuty veškeré dokumenty potřebné pro převoz koní ve vnitrostátní i mezinárodní dopravě. V závěrečné kapitole je zpracován přehled pro majitele koní jaké možnosti přepravy a využití dopravních prostředků je pro ně nejvýhodnější.

Klíčová slova: přeprava koní, podmínky přepravy, dopravní prostředek

Abstract:

The bachelor thesis deals with the horse transport requirements. The first part describes the main purpose of horse transport, current regulations and legislative conditions for the transport of horses and specifications of vehicles, that are commonly used for transportation. Furthermore there are summarized all the documents needed for the horse transportation in national and international transport. The final chapter outlines the overview for horse owners, what options and the usage of different types of transport is most advantageous for them.

Keywords: horse transport, transport conditions, means of transport

Obsah

1. ÚVOD	9
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	10
2.1 Právní předpisy pro přepravu koní	10
2.2 Legislativa v přepravě koní	12
2.2.1 Práce řidiče (aetr)	13
2.2.1 Povolení přepravce	14
2.2.2 Nebezpečí a záludnosti legislativy	15
2.3 Rozdělení přepravy z pohledu legislativy	15
2.3.1 Koně v zájmovém chovu	16
2.3.2 Koně jako hospodářská zvířata	17
2.4 Podmínky pro přepravu zvířat podle vzdálenosti	18
2.5 Podmínky pro přepravu zvířat podle doby jízdy	18
2.5.1 Plán transportu koní – plán cesty/transportplan	20
2.6 Sankce a kontroly	21
2.7 Postup při přepravě koní	21
2.7.1 Nakládka a vykládka	21
2.7.2 Nejčastější chyby při nácviu nakládání	23
2.7.3 Jak nakládat koně	23
2.8 Samotná přeprava koní	24
2.8.1 Chování zvířat	25
2.8.2 Voda, krmení a odpočinek	25
2.9 Manipulace se zvířaty	26
2.10 Hlavní negativa přepravy	26
2.10.1 Stres a jeho příčiny	27
2.11.1 Předcestovní přípravy	27
2.11.2 Samotné naložení a uzavření do přepravníku	28
2.11.3 Špatný stav vozovky	28
2.11.4 Nepřítomnost dalšího koně (koní) v přepravníku	28
2.11.5 Přítomnost jiného koně	28
2.11.6 Délka přepravy	29
2.12 Krizové situace při přepravě koní	29
2.12.1 Dopravní nehoda	29

2.13 Nebezpečí narušení vztahu majitele a koně	30
2.14 Technické podmínky přepravy koní	31
2.14.1 Požadavky na velikost prostor pro přepravu zvířat	34
2.15 Dopravní prostředky pro přepravu koní.....	35
2.15.1 Historie přepravy koní	35
2.16 Silniční přeprava koní	36
2.17 Železniční přeprava koní.....	38
2.17.1 Nakládání	38
2.17.2 Způsoby nakládání.....	38
2.17.3 Transport.....	39
2.17.4 Konstrukce a vzhled.....	39
2.18 Letecká přeprava koní.....	40
2.18.1 Péče o koně při letu.....	41
2.19 Lodní přeprava koní.....	41
2.20 Přeprava koní „po kopytě“	42
2.21 Budoucnost přepravy koní	42
3. Příklad možnosti přepravy koní	43
3.1 Přeprava koní – ceník služeb	43
3.2 Posouzení možnosti přepravy koní	44
3.3 Doporučení přepravy pro chovatele koní.....	47
4. ZÁVĚR	54
5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55
6. SEZNAM OBRÁZKŮ	58
7. SEZNAM TABULEK.....	59
8. SEZNAM GRAFŮ.....	60
9. SEZNAM PŘÍLOH.....	61

1. ÚVOD

Přeprava koní a zvířat obecně je od jiných druhů přepravy odlišná. Zvířata mohou zapříčinit situace, které u jiných přeprav nejsou obvyklé. Proto je důležité, aby personál zabezpečující přepravu zvířat uměl manipulovat se zvířaty a předvídat jejich chování.

Denně se v České republice uskutečňují desítky až stovky přeprav koní. Koně mohou být přepravováni ve speciálně upraveném nákladním automobilu nebo v jízdní soupravě složené z osobního automobilu a přívěsu, nákladního automobilu a přívěsu, případně i tahače a návěsu. Osádka vozidla musí dodržovat právní předpisy týkající se přepravy koní a v předepsaných intervalech musí koně krmit, napájet, případně jim dopřát potřebný odpočinek.

Cílem bakalářské práce je zpracovat přehled o možnostech přepravy koní a podmínkách, za kterých mohou být tyto přepravy prováděny. Dále je shrnuto využití jednotlivých přepravních prostředků. Pro jednotlivá doporučení je zohledněna bezpečnost přepravy, rozdíly ve vzdálenosti a frekvenci přepravy, rozdíly v době přepravy, popř. další kritéria při rozhodování chovatele pro výběr vhodného přepravního prostředku. Součástí analýzy je i cena přepravy. V závěru práce je doporučení pro chovatele a přepravce koní.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Právní předpisy pro přepravu koní

Důležitým faktorem, který ovlivňuje zdraví, výkonnost a celkovou pohodu zvířete je transport, který musí splňovat základní mezinárodní podmínky doporučené výborem ministrů Rady Evropy ze dne 17. září 1987. Některé zásadní ustanovení uvádíme:

- Někteří koně se nakládání do vozidel brání, v takovýchto případech může být jednodušší vést zvíře do vozidla pozpátku, avšak za těchto okolností by měly mít rampy co nejmenší stoupání, protože je těžké jít s koněm pozpátku do kopce. U zvířat, která jsou jankovitá nebo která dělají potíže při nakládání, se může snížit stres jejich umístěním zádi ke směru jízdy. **(Dušek, 2007)**
- Délka, šířka a výška prostoru, který mají zvířata k dispozici by měla být na silničních vozidlech viditelně označena. Patříčné označení nebo symboly na vnějšku vozidla by měly jasně dávat najevo, že se ve vozidle převážejí živá zvířata. Vozidla musejí být konstruována tak, aby v nich byli koně naprosto v bezpečí a aby z nich nemohli utéci. **(Dušek, 2007)**
- Koně musí být doprovázeni průkazem koně v souladu s § 23 odst. 4 zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších změn a doplňků, který odpovídá vzoru uvedenému v příloze č. 8, části 5 vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem. Koně, kteří mají průkaz koně vystavený v souladu s předpisy Evropských společenství se slovním a grafickým popisem, se považují za koně označené v souladu s touto vyhláškou. **(www.mvcr.cz)**
- Vozidlo převážející koně by mělo mít dostatečné množství přepážek, které by zabezpečily pohodu zvířat i za mimořádných okolností, a mělo by mít patřičné vybavení, které zajistí, aby při otevření dveří koně nevypadli ven. **(Dušek, 2007)**

Pokud koně nemohou být během cesty napojeni a nakrmeni uvnitř vozidla, musejí být na vhodných místech vyloženi k napojení a nakrmení, a to alespoň jednou za 24 hodin. **(Dušek, 2007)**

Pokud je to žádoucí, měly by být stěny stání nebo sekci v ohradě opatřeny měkkým obložením, a to přibližně od 75 cm nad zemí až do výše hřbetu zvířete. Je možné, že bude nutné další obložení, které bude chránit hlavu zvířete, a taktéž obložení na vodorovném hrazení před hrudí zvířete. Tato obložení by měla být snadno čistitelná a dezinfikovatelná. Na nižších úrovních postranních a zadních stěn mohou být použity pro ochranu před následky kopání materiály typu kokosových rohoží (ochrana jak pro koně, tak pro dopravní prostředek). **(Dušek, 2007)**

V Evropském společenství se přepravou zvířat zabývá zejména:

- 1) Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97.
- 2) Přílohy I a II nařízení Rady (ES) č. 1/2005.
- 3) § 15 odst. 2 zákona.
- 4) Příloha IV nařízení Rady (ES) č. 1/2005.
- 5) Například zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, vyhláška č. 376/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu produktů ze třetích zemí, vyhláška č. 377/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu zvířat ze třetích zemí.
- 6) Příloha III kapitola III nařízení Rady (ES) č. 1/2005. (<http://europa.eu/legislation>)

Rozhodnutí Rady 2004/544/ES ze dne 21. června 2004 o podpisu Evropské úmluvy o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě (revidované) (Úř. věst. L 241 ze dne 13.7.2004).

Evropská úmluva o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě vstoupila původně v platnost v roce 1971. V roce 1995 se signatářské strany rozhodly aktualizovat její ustanovení, aby se zohlednil vědecký rozvoj a zkušenosti získané v této oblasti. Revidovaná úmluva stanovuje přesná pravidla, která se použijí u všech zvířecích druhů a která také odrážejí změny v právních předpisech EU. V současné době podepsalo úmluvy původních 15 členských států EU, dále Česká republika, Island, Kypr, Norsko, Polsko, Rumunsko, Rusko, Švýcarsko a Turecko. (<http://europa.eu/legislation>)

Nařízení (ES) č. 1255/97 o kritériích Společenství pro místa zastávek a o změně plánu cesty uvedeného v příloze směrnice 91/628/ES (Úř. věst. L 174 ze dne 2.7.1997).

Evropská unie zavádí společná kritéria pro kontrolní stanoviště (nebo „místa zastávky“), v kterých musí být zvířata vykládána při dlouhotrvající přepravě. Cílem těchto pravidel je zaručit zdraví a dobré životní podmínky zvířat na těchto zastávkách. (<http://europa.eu/legislation>)

2.2 Legislativa v přepravě koní

Legislativa dopravní (silniční)

Silniční zákon – základní a směrodatný zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Z hlediska našeho tématu řeší:

- řidičská oprávnění
- spojitelnost vozidel
- nejvyšší dovolenou rychlost jízdní soupravy
- záznamové zařízení – tachograf (**Čechovský, 2012**)

2.2.1 Práce řidiče (aetr)

Tabulka č. 1 Doby řízení a odpočinku řidiče

Nepřetržitá doba řízení	4,5 hodiny
Po 4,5 hodinách řízení	45 minut přestávka v řízení (může být rozdělena na 15 + 30 minut)
Po 6 hodinách práce	30 minut přestávka na jídlo a oddech
Denní doba řízení	9 hodin; 2x týdně 10 hodin
Denní doba odpočinku	řádná 11 hodin, dělená 3+9 hodin, zkrácená 9 hodin (max. 3x týdně)
Týdenní doba řízení	56 hodin
Čtrnáctidenní doba řízení	90 hodin
Týdenní doba odpočinku	45 hodin, zkrácená 24 hodin
Týdenní pracovní doba	60 hodin, průměr za 4 měsíce max. 48 hodin
Práce 2 řidičů	každých 30 hodin 9 hodin odpočinku

Zdroj: (<http://old.eur-lex.europa.eu>)

Legislativa veterinární

Přepravy zvířat (koní) v podmínkách EU se velmi úzce dotýká zhruba 15 důležitých právních předpisů. Pouze jejich vyjmenování by zabralo spoustu prostoru. Přesto – alespoň nejpodstatnější Nařízení rady (ES) č. 1/2005. Předpis, který v případě rozporu s národní legislativou je nadřazený a – také nejzmatenější. (Čechovský, 2012)

2.2.1 Povolení přepravce

Na základě norem platných v Evropské unii musí každý přepravce nebo průvodce, při přepravě živých zvířat, mít mimo jiné i osvědčení o odborné způsobilosti. To v našich podmínkách získá na základě dvoudenního kurzu. Tyto kurzy pořádají autorizovaná školicí střediska. (<http://www.sdruzenirozcestnik.cz/>)

Žadatelé o Povolení přepravce – TYP 1 (přeprava do osmi hodin trvání) musí mít své sídlo v členském státě, ve kterém žádají o povolení, případně alespoň zastoupení v tomto členském státě. K dispozici musí mít dostatečný personál, vhodná zařízení, vhodné provozní postupy, případně příručky osvědčení postupů. Dále nesmí mít žadatelé nebo jejich zástupci záznam o závažném porušení právních předpisů o ochraně zvířat, mladší než tři roky před dnem podání žádosti. (<http://eur-lex.europa.eu>)

Pokud jsou dodrženy předešlé podmínky, vydá Krajská veterinární správa Povolení přepravce – TYP 1, platné po dobu maximálně pěti let. Toto povolení se nevztahuje na dlouhotrvající cesty. (<http://eur-lex.europa.eu>)

Žadatelé o Povolení přepravce – TYP 2 (přeprava nad osm hodin trvání) musí kromě podmínek uvedených u typu 1 předložit platná Osvědčení o způsobilosti řidičů a průvodců, platná Osvědčení o schválení silničních prostředků pro dlouhotrvající cesty a nouzové plány pro případ mimořádných situací. (<http://eur-lex.europa.eu>)

Pokud jsou dodrženy předešlé podmínky, vydá Krajská veterinární správa Povolení přepravce – TYP 2, platné po dobu maximálně pěti let. (<http://eur-lex.europa.eu>)

Zhruba 90% všech přeprav bývá opodstatněných, nutných a potřebných. Koně jsou již jednoznačně zvířaty zájmového chovu, byť je legislativa za takové prozatím nepovažuje. Proto je naprosto pochopitelné, že budou se svými majiteli cestovat na závody výstavy, svody, hobby akce, výlety, dovolené apod. Velmi časté jsou i přepravy z důvodu nákupu a prodeje a k lékařskému vyšetření nebo zákroku a zpět. Těchto zhruba 90% přeprav bývá naprosto opodstatněných, nutných a potřebných. Zbýlých 10% transportů je minimálně nejednoznačných.

Jde např. o tyto případy:

- kůň cestuje na vyšetření za veterinářem, místo aby tento se dopravil do stáje
- majitel kupuje koně „na slepo“, nechá si jej dovézt a poté jej opět vrací původnímu majiteli
- majitel jede na akci s jedním koněm, druhého, který se závodu nezúčastní, přiloží, aby dělal „šampionovi“ společnost, tento kůň potom většinou celý den prostojí na přepravníku, ze kterého mu jeho kolegu vždy vyvedou na soutěž a znovu vrátí. (Čechovský, 2012)

2.2.2 Nebezpečí a záludnosti legislativy

Svěří-li majitel koně přepravu do rukou profesionála, z pohledu legislativy má na starosti již jen to, aby kůň splňoval podmínky pro přemístění, tzn., musí mít Průkaz koně a v něm uvedeno, že kůň byl vakcinován dle vakcinačního schématu udaného výrobcem vakcíny a je v imunitě proti chřipce. Poslední vakcinace byla provedena nejpozději 7 dní před datem přesunu, kůň od 24 měsíců stáří byl laboratorně vyšetřen s negativním výsledkem na infekční anemii. Vyšetření nesmí být starší 24 měsíců. Kůň nebyl 30 dnů před odběrem vzorků k laboratornímu vyšetření alergologicky vyšetřen. Pokud průkaz tyto záznamy neobsahuje, je nutné vystavit Veterinární osvědčení k přemístění zvířete (formulář), které musí obsahovat všechny náležitosti § 4 odst. 8 vyhlášky č. 296/2003 Sb., včetně slovního a grafického popisu koně a jeho změn. Platnost veterinárního osvědčení je 72 hodin. (Čechovský, 2012)

2.3 Rozdělení přepravy z pohledu legislativy

Z pohledu legislativy na přepravu koně je tou nejzákladnější asi ta skutečnost, že na přepravované koně lze nahlížet buďto jako na koně v zájmovém chovu nebo jako na hospodářské zvíře. Přepravovaného koně lze považovat za hospodářské zvíře tehdy, pokud je jeho přeprava prováděná za účelem zisku. To znamená, přísně vzato, i v případě, je-li třeba kůň dopravován na nikterak významnou místní soutěž. Kůň v zájmovém chovu je koněm, který není chován pro žádný prospěch, či-li chovatel jej má jen takzvaně čistě pro radost a koně přepravuje například v rámci nějakého výletu. (<http://www.konikki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

Proč celá tato složitá legislativa vznikla? Na počátku nového tisíciletí se v Evropě, díky otevřenému trhu, rozmohl obchod s jatečnými zvířaty. Ta byla často bez jakýchkoliv pravidel (byť i jen intuitivních pravidel slušného zacházení) převážena a držena mnoho desítek hodin v nevhodných přepravnících. Stovky a tisíce kusů dobytka, prasat a bohužel i koní umírala bez pomoci v nelidských podmínkách na středoevropských dálnicích hladem, žízní, udušením, stresem nebo ušlapáním. Smutné prvenství v tomto špinavém obchodě neslo Polsko, které vysílalo ze svého území „transporty smrti“ do celé Evropy. Vznik velmi tvrdých evropských předpisů na sebe nenechal dlouho čekat. Díky těmto předpisům je dnes schopen mezinárodní přepravu hospodářských zvířat legálně provozovat opravdu málokdo. Navíc díky obrovským sankcím si dnes málokdo riskne přepravovat bez povolení a bez dodržení příslušných norem. (<http://eagri.cz/public/web>)

2.3.1 Koně v zájmovém chovu

Při přepravě koní v zájmovém chovu platí pouze obecná pravidla. Pro přepravu z hlediska platných norem se jedná o to nejnужnější, co musí chovatel splnit při přepravě koně. Bez splnění těchto podmínek nesmí za žádných okolností vyrazit na cestu.

- zvíře musí být pohyblivé a schopné přepravy
- přepravník (většinou přívěs) musí být homologovaný pro přepravu koně, nesmí být poškozený a musí splňovat všechny podmínky dané výrobcem, právními předpisy při přepravě zvířat a být řádně označený tabulkou „transport živých zvířat“

(<http://eagri.cz>)

Obrázek č. 1 Symbol označující přepravu zvířat

Zdroj: (<http://truckershop.cz/>)

Tudíž ti majitelé, kteří převážejí koně chované v zájmovém chovu například v odpovídajícím vozíku za osobním automobilem nemusejí a v podstatě ani nemohou být registrovanými přepravci. Jestli dobrovolně absolvují školení pro přepravce, to však určitě není na škodu. Takovéto zmíněné vozíky jsou různých druhů a typů a jsou způsobilé podle typu pro přepravu jednoho až dvou koní. (<http://eagri.cz>)

Veze-li majitel svého jezdeckého koně na závody jako amatér, ať již aby se zúčastnil rovinných dostihů, parkúrového skákání anebo výstavy, nemusí žádat o registraci jako přepravce zvířat. Ovšem i na něj se vztahuje požadavek z hlediska welfare, to je, že kůň nebo koně musejí při cestě nad osm hodin mít k dispozici krmení a možnost napájení a musí absolvovat odpočinek. (<http://eagri.cz>)

2.3.2 Koně jako hospodářská zvířata

Pro přepravu koně jako hospodářského zvířete platí mnohem přísnější podmínky, které musí být při přepravě koně splněny, zvláště pak, jde-li o mezinárodní přepravu. Režim přepravy koně v zájmovém chovu je o poznání volnější, ale i zde je nutno respektovat zákonem stanovené požadavky. Přepravovaný kůň musí být pohyblivý a schopen přepravy. Nelze přepravovat nepohyblivé nebo zraněné koně, s tou výjimkou, je-li kůň přepravován k veterinárnímu ošetření, novorozená hříbata s nezahojeným pupkem, vysokobřezí klisny nebo klisny do týdne po porodu, neodstavené hříbě od matky, hřebce společně s klisnou, pokud nejsou na sebe navyklí, zcela je vyloučena společná přeprava hřebce a klisny v říji. (<http://www.konicki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

Není dovoleno přepravovat

- klisny po 4. měsíci březosti a klisny s neodstaveným hříbětem
- dospělé hřebce a klisny v jedné skupině
- dospělé hřebce ve skupinách, pokud v nich nebyli chováni minimálně měsíc před přepravou (<http://www.czpha.cz/rad-ochrany-zvirat>)

2.4 Podmínky pro přepravu zvířat podle vzdálenosti

- do 50 km
- nad 50 a do 65 km
- nad 65 km

Pro první kategorie postačuje splňovat stejné podmínky jako pro přepravu koně v zájmovém chovu. (<http://www.konicki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

Pro přepravu nad 65 km od místa počátku cesty pak navíc musí mít přepravce registraci a povolení přepravce typ I od místně příslušné Krajské veterinární správy. Přepravce pak dále musí mít u sebe průkaz koně, osvědčení o způsobilosti řidiče a průvodce, rejstřík vozidla pro přepravu zvířat. Kromě toho by měly být ve vozidle i prostředky pro nucenou porážku. (<http://www.konicki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

2.5 Podmínky pro přepravu zvířat podle doby jízdy

- do 8 hodin
- nad 8 hodin

Počasí nepočasí, závody se konají v dešti i vedru. Stejně tak se koně prodávají a kupují v jakoukoli teplou roční dobu a dovolené - v sedle po jiném konci republiky – se také plánují ještě v době, kdy předpověď na vybraný termín je velká neznámá. Koně prostě cestují i tehdy, když nám je venku skutečně nesnesitelně horko, a jim je v přepravníku ještě hůř. (<http://www.equichannel.cz/horke-cestovani>)

Pro přepravu při cestě trvajících déle než 8 hodin je nutné mít povolení dopravce živých zvířat typ II vydané Krajskou veterinární správou, osvědčení o schválení dopravního prostředku pro přepravu živých zvířat vydané Krajskou veterinární správou. Přepravce musí mít k dispozici nouzové plány pro řešení případných mimořádných situací, např. seznam veterinárních lékařů po trase cesty. Přepravce musí také vést knihu jízd pro přepravu zvířat. (<http://www.konicki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

Během silniční přepravy může převzít funkci ošetřovatele řidič vozidla. Když se vzhledem k délce trvání či vzdálenosti nemůže o koně náležitě postarat jeden řidič, je nezbytná přítomnost druhého řidiče. **(Dušek, 2007)**

Uvedené normy obsahují často úplně stejná ustanovení, řečená pouze jinými slovy. Předpisy se tak často dublují, což ještě není tak zlé, ale často si odporují nebo říkají něco jiného. Pak je třeba se zachovat podle evropského nařízení, které je nadřazeno národním normám. Koně a vlastně všechna zvířata se smějí přepravovat pouze takovým způsobem, který jim nepůsobí bolest, utrpení, neomezuje je nepřiměřeně v pohybu a jejich umístění v přepravnících musí být takové, aby si za normální jízdy nemohla způsobit zranění nebo nepřišla k újmě na zdraví (šok, podchlazení, atd.). Nelze přepravu realizovat při příliš vysokých nebo naopak nízkých teplotách (přesně stanoveno). Během přepravy je nutné zvířata pravidelně kontrolovat, zda nestrádají, je nutné jim zajistit potřebnou podestýlku, krmení a přístup k vodě a to zejména při déle trvajících cestách. Přepravní vozidlo je nutné pravidelně dezinfikovat a vést o tom záznamy do Rejstříku vozidla. Většinu záznamů je nutné 3 roky zpětně archivovat pro případnou kontrolu. **(<http://www.sdruzenirozcestnik.cz>)**

Při všech cestách musí mít dopravce koní kamionem vyplněn „Transport plan“. Pokud cesta trvá déle než 8 hodin, musí jej mít vyplněn i individuální přepravce (1-2 koně v přívěsu). Doporučuje se však mít vyplněn tento plán při všech delších cestách. **(<http://www.cjf.cz/veterinarni-info>)**

2.5.1 Plán transportu koní – plán cesty/transportplan

Tabulka č. 2 Plán transportu koní

(1) ODESILATEL (jméno, adresa, obchodní firma) PODPIS ODESILATELE	(2) DOPRAVNÍ PROSTŘEDEK REGISTRAČNÍ ZNAČKA NEBO JINÁ IDENTIFIKACE
(3) DRUH ZVÍŘAT POČET ZVÍŘAT MÍSTO ODJEZDU MÍSTO A ZEMĚ URČENÍ	(4) POPIS CESTY PŘEDPOKLÁDANÁ DOBA CESTY
(5) ČÍSLA VETERINÁRNÍCH OSVĚDČENÍ NEBO PRŮVODNÍCH DOKLADŮ	(6) RAZÍTKO VETERINÁRNÍHO LÉKAŘE V MÍSTĚ ODJEZDU
(7) RAZÍTKA VETERINÁRNÍCH LÉKAŘŮ VE STANICÍCH ODPOČINKU	(8) DATUM A ČAS ODJEZDU
(9) JMÉNO PRŮVODCE	(10) RAZÍTKO OPRAVNĚNÉHO ORGÁNU V POHRANIČNÍ VETERINÁRNÍ STANICI (v ČR orgán veterinární správy)
(11) PLÁNOVANÉ STANICE ODPOČINKU NEBO MÍSTO PŘEKLÁDKY	(12) SKUTEČNÉ STANICE ODPOČINKU NEBO MÍSTO PŘEKLÁDKY
(13) MÍSTO A ADRESA	(14) DATUM A ČAS
(15) DOBA ODPOČINKU	(16) DŮVOD
(17) MÍSTO A ADRESA	(18) DATUM A ČAS
(19) (a) Vyplní odesilatel před odjezdem (b) Vyplní příslušný veterinární lékař (c) Vyplní průvodce během cesty (d) Vyplní oprávněný orgán v místě pohraniční veterinární stanice (e) Vyplní průvodce po ukončení cesty	(20) Podpis průvodce
(21) Datum a čas příjezdu na místo určení	(22) POZNÁMKY:

Zdroj: (<http://www.cjf.cz/veterinari-info.aspx>)

2.6 Sankce a kontroly

Kontroly dodržování těchto předpisů provádí orgány Krajské veterinární správy při nakládce, během přepravy (spolu s PČR nebo MP) nebo při vykládce zvířat na místě určení a na svodech. Při jejich porušení může chovatel nebo přepravce dostat vyměřenou pokutu až do výše 500 tis. Kč a zákaz činnosti až na 5 let (nejvyšší možné sankce pro správní delikty, soukromé osoby mají sankce nižší). (<http://www.hyje.cz>)

2.7 Postup při přepravě koní

Nejstarší způsob jak koně přepravit je nasadě: sednout na něj, vzít ho na vodítko nebo obklíčit stádo jezdcí a vyrazit. Bez ohledu na kontinent se koně přepravovali po svých, či-li „po kopytě“ ještě ve druhé polovině minulého století. Na trh, na dostihy či parkury, na přípuštění i na jatka.

(<http://kone-cz5.webnode.cz/preprava-koni>)

Při přepravě koní je jedním z nejdůležitějších požadavků jejich komfort a bezpečí. Samozřejmým požadavkem je, aby koně dorazili do cíle cesty odpočatí a ve výborné kondici. (<http://www.privesyjelinek.cz/prepravniky>)

Celý proces přepravy musí být co nejkratší a pro koně co nejméně stresující. Přeprava koní začíná nakládkou prvního koně a končí vykládkou posledního koně.

(<http://www.czpha.cz/rad-ochrany-zvirat>)

2.7.1 Nakládka a vykládka

K naložení a vyložení koně do/z dopravního prostředku se používají jen místa a zařízení k tomu určená, můstky, rampy, lávky nebo pohyblivé nakládací a vykládací plošiny, výškové nerovnosti nepřesahují 20 cm a mezery v podlaze nebo mezi dvěma podlahami znemožňují vsunutí končetiny; zařízení jsou opatřena protiskluzovou podlahou a bočním hrazením zabraňujícím pádu koně. (www.czetra.cz/download/radochrany.doc)

Zařízení pro nakládku a vykládku (nakládací rampa) musí být čisté, dezinfikované a konstruované tak, aby byla zaručena bezpečnost zvířat vstupujících na rampu. Úhel rampy nesmí být větší než 30°. Pokud je úhel rampy větší než 10°, musí být rampa vybavena příčnými latěmi. Během nakládky a vykládky musí být prostor, ve kterém se zvířata pohybují, dostatečně osvětlen. (<http://www.czpha.cz/rad-ochrany-zvirat>)

Obrázek č. 2 Nakládání koně do přívěsu

Zdroj: (<http://kone-cz5.webnode.cz/preprava-koni/>)

Během nakládky, vykládky a převádění koně na místo veřejného vystoupení musí být s koňmi zacházeno šetrně. Cesta pro manipulaci s koňmi musí být volná bez překážky nebo předmětů, které by mohly koně poplašit, osvětlení místa vykládky nesmí vytvářet ostré stíny. (www.czetra.cz/download/radochrany.doc)

Tam, kde jsou zvířata do vozidla převáděna, by měly být postranice dostatečně zakryté, zejména při zemi, aby se tak zabránilo poranění. Může se stát, že tato postranní ochrana není nutná tam, kde jsou koně převáděni individuálně pomocí nakládacích provazů nebo ohlávek. (<http://eagri.cz>)

Při nakládání, vykládání, přemísťování a usměrňování zvířat mohou být používány jen pomůcky určené k tomuto účelu a způsobem, aby zvířeti nepůsobily zbytečnou bolest a utrpení. Je zakázáno zvíře bít, kopat nebo vykonávat tlak na zvlášť citlivá místa, včetně očí a pohlavních orgánů, drtit, kroutit nebo lámat zvířeti ocas stejně jako zvedat zvířata tahem za ušní boltce, končetiny apod. Zvířata se doporučuje na manipulaci při nakládce, přepravě a vykládce postupně navykat. Ihned, nejpozději však do 1 hodiny po příjezdu, jsou všechna zvířata umístěna do pořadatelem vymezených ustájovacích prostor. (<http://www.czpha.cz/rad-ochrany-zvirat>)

2.7.2 Nejčastější chyby při nácviu nakládání

- Podcenění přípravy (natlačit dovnitř, zavřít a vyrazit na 100 km vzdálené závody, pokud možno po horských serpentýnách)
- Nedostatek času (spěch = nervozita - nervózní chovatel a ti co pomáhají i kůň)
- Příliš mnoho lidí kolem (nebezpečí úrazu)
- Nestabilní rampa (neomluvitelné!)
- Žádná odměna koni za náznak ochoty - povolení tlaku (dá krok, tak ještě přitlačit)
- Emocionální nestabilita týmu (nejlépe je začít se hádat, co kdo dělá špatně)
- Kůň v životě na sobě neměl kamaše - dokud nevlezl do přívěsu.

(<http://www.equichannel.cz/jak-ne-nakladat-kone>)

Osoby, které s koňmi manipulují při přepravě, jsou poučeny zejména v oblasti zacházení s koňmi, poučení stvrzují svým podpisem.

(www.czetra.cz/download/radochrany.doc)

2.7.3 Jak nakládat koně

Naložení koně do přívěsu je tou nejstresující částí, která je spojená s přepravou. Ale tato stresující situaci se dá zmírnit nebo zcela odstranit, když se budou dodržovat následující doporučení: (<http://equi.wz.cz>)

- Nevytvářet stresující prostředí, být uvolnění a nespěchat
- Nejprve naučit koně základní věc: Pokud kůň může jít přímo, poskytnout mu oporu, otočit ho doleva a doprava na konci nakládací rampy bez toho, aby se vzepřel či jinak bránil. Tak se pravděpodobně podaří ho snáze naložit.
- Pokud je kůň velmi nervózní, poskytnout mu slabý uklidňující prostředek, aby cestování pro něj nebylo velkým utrpením, a to po dobu, než přestane mít stres z přepravování a bude (v rámci) možností uvolněný a klidný.
- Jestliže majitel koně nemá vlastní přepravník a jeho koně bývají nervózní, je dobré, aby si zvolil přepravce se zkušenostmi, který bude jednat uvážlivě a v klidu.

- Nelákat koně do přívěsu na jídlo a netáhnout ho vší silou za hlavu dovnitř. Místo toho ho jemně postrkovat zezadu nebo použít zdviž (výtah) k přívěsu, který mu pomůže pochopit, co se po něm vlastně chce.
- V přívěsu pro více koní umístit nové nebo nervózní koně do stání co nejvíce dopředu, kde budou daleko méně cítit pohyb a kymáčení než vzadu.
- Pokaždé se snažit koni poskytnout pohodlnou a hladkou jízdu. Dodávat mu sebedůvěru a snažit se, aby byl v průběhu přepravy uvolněný. (<http://equi.wz.cz>)

2.8 Samotná přeprava koní

Koně musí mít během přepravy nasazenou ohlávku. Prostředky k přivázání musí být pevné, rychle uvolnitelné a dlouhé tak, aby nemohlo dojít k uškrcení koní. (<http://www.czpha.cz/rad-ochrany-zvirat>)

Uvedené hodnoty se mohou v závislosti na hmotnosti, vzrůstu a tělesném stavu odchylovat o 10 % u dospělých koní, o 20 % u hříbat a mladých koní. Minimální vnitřní výška dopravního prostředku musí být o 75 cm vyšší, než je kohoutek nejvyššího přepravovaného zvířete. (<http://www.czpha.cz/rad-ochrany-zvirat>)

Pokud jsou koně v přepravním prostředku uvázáni, má být provaz nebo jiný vazný prostředek dostatečně pevný, aby se během přepravy nepřetrhl, a dále dostatečně dlouhý, aby v případě potřeby umožňoval zvířatům přijímání krmiva a vody. Uvázání musí být provedeno tak, aby nedošlo ke škrcení nebo poranění, a koně mají mít nasazenu ohlávku. (www.czetra.cz/download/radochrany.doc)

Obrázek č. 3 Koně v přepravníku

Zdroj: (<http://www.stajurban.cz/doprava.html>)

2.8.1 Chování zvířat

Řidiči přepravující živá zvířata musí rozumět základním principům zvířecího chování. Pomůže jim to nejen při manipulaci se zvířaty, ale bude to pro ně užitečné i při identifikaci zvířat, která se chovají abnormálně, neboť jsou nemocná, šokovaná, hladová či žíznivá.

Chování zvířat je ovlivňováno třemi základními způsoby:

- Vrozeným způsobem
- Vycitěným způsobem
- Naučeným způsobem (<http://eagri.cz>)

2.8.2 Voda, krmení a odpočinek

Voda, krmení a odpočinek jsou nezbytné pro všechna živá zvířata, ale tyto potřeby se značně liší. Řidiči přepravující živá zvířata musí využívat základní dobytkařské schopnosti, aby zajistili, že zvířata jsou správně krmena a napájena a že mají potřebný odpočinek. Maximálně povolená doba jízdy je daná zákonem.

Všechna zvířata musí mít až do samotného nakládání přístup k čerstvé čisté vodě. (<http://eagri.cz>)

2.9 Manipulace se zvířaty

Při manipulaci se zvířaty je zakázáno zvířata bít, kopat, působit na citlivé části těla a používat pomůcky se špičatými konci. (<http://eagri.cz>)

Pro rychlejší, snadnější a bezpečnější manipulaci s koňmi je třeba znát a řídit se pěti pravidly:

- poloha - dobrý ošetřovatel je vždy ve správnou dobu na správném místě
- klid a nehluknost - panika a hluk zvyšují aktivitu a vzrušení koní, ti jsou potom hůře ovladatelní
- sebedůvěra – je třeba být sebejistý, koně vycítí strach a nejistotu a využijí ji ve svůj prospěch
- trpělivost - zvířata se nerada nechávají pobízet, je třeba jim dát čas
- bdělost - je třeba zůstat ve střehu a předvídat chování zvířete

(<http://eagri.cz>)

2.10 Hlavní negativa přepravy

Způsobuje stres zvířete, může způsobit újmu na zdraví či životě zvířete, újma na přepravní technice, vyžaduje finanční a technologické zařízení, naruší vztah majitele a koně, přináší legislativní problémy. (Čechovský, 2012)

Při samotné jízdě s koňmi je nezbytnou nutností nejen perfektně a citlivě řídit, ale také dobře číst provoz, předvídat nečekané situace a s klidem a rozvahou jet tak, aby koně nebyli z přepravy vystresováni, dobře se jim ve vleku stálo a s cestováním tak měli jen dobrou zkušenost. Koně si na převoz bez stresu rychle zvyknou, a to se projevuje při každém dalším nakládání a vykládání z vleku. (www.equitravel.cz)

2.1.1 Stres a jeho příčiny

Ke stresu dochází, jakmile zvířata musí extrémně anebo dlouhodobě přizpůsobovat svou fyziologii a chování, aby se vyrovnala se svým prostředím.

S – Situační

T – Tendence

R – Reagovat

E – Emočními

S – Signály

Zvířata mohou prožívat tři typy stresu:

- 1) **fyzický** – při únavě nebo zranění
- 2) **fyzilogický** – při hladu, žízni nebo udržování tělesné teploty
- 3) **psychický** – při reakci na okolí

Faktory, které mohou stres vyvolat, se nazývají stresory, jako např. hluk, cizí zvířata v ohradě nebo psi. I když mnohá zvířata jsou po krátkou dobu schopna tolerovat jediný stresor, vyšší počet stresorů po dlouhou dobu může vést k potížím a utrpení. (<http://eagri.cz>)

Nemusí to být zřejmé, kůň to nemusí dávat najevo, i přepravovaná zvířata ale prožívají cestovní stres. Po dlouhé cestě musíme sledovat zdravotní stav koně. Pokud onemocní během přepravy, je nutné cestu okamžitě přerušit a vyhledat veterinární pomoc. (www.whiterabbitsranch.cz)

2.11.1 Předcestovní přípravy

Předcestovní stres nastupuje u koní již 45 minut před naložením do přepravníku. Toto je způsobeno nezvyklým pohybem a činností ve stájích. Tento stres není nijak výrazný a podstatný, takže pro jeho případné snížení by stačilo buďto předcestovní ruch omezit na nejnižší možnou míru a nebo jej naopak zavést co by výcvikový prvek, aby se koně na tuto činnost připravily. (**Čechovský, 2012**)

2.11.2 Samotné naložení a uzavření do přepravníku

Kůň, jehož přirozeným prostředím je volný prostor a který se v případě tušeného nebezpečí zachraňuje útekem, se ocitá v nepřirozeném stísněném „vězení“, ze kterého bývá jen složitý únik. Vědomí nemožnosti záchrany útekem může někdy být i příčinou neochoty nastoupit do tmavého malého prostoru. Necitlivé nakládání vyvolá u koně stres ještě před tím, než se naloží a tento stres v lepším případě postupně odeznívá během cesty, nebo se naopak vlivem různých dalších příčin může stupňovat. (Čechovský, 2012)

Jediným možným řešením je otupení koní na přepravník samotný a u problémovějších jedinců výuka nastupování do přepravníku. (Čechovský, 2012)

2.11.3 Špatný stav vozovky

Ve spojení s havarijním stavem přepravníku bývá téměř jistou příčinou nervozity nevyrovnaného, nebo nezkušeného koně. Jedinou obranou a pomocí je pořídit přepravník s dokonalým tlumením, nebo se pokusit stylem jízdy nerovnosti co nejvíce eliminovat. (Čechovský, 2012)

2.11.4 Nepřítomnost dalšího koně (koní) v přepravníku

Dlouhodobé zkušenosti a pozorování potvrzují, že samotný kůň zažívá několikanásobně větší stres, oproti variantě, kdy se může psychicky opřít o spolucestujícího. Je zajímavé, že většinou není nutné, aby spolucestující jedinec byl kůň. Stejný efekt vyvolá přítomnost ovce, kozy, telete, nebo i člověka. (Čechovský, 2012)

2.11.5 Přítomnost jiného koně

Oproti předchozímu odstavci jde zdánlivě o paradox. Pokud se totiž do přepravníku těsně vedle sebe postaví dva jedinci, kteří mají vůči sobě zřetelné, či skryté antipatie, je dost pravděpodobné, že submisivnější kůň bude ve stresu, neboť kdyby měl možnost (např. ve výběhu), tak se k druhému koni ani nepřiblíží. Na tento aspekt spousta i zkušených koňáků zapomíná a výsledkem bývají pokousaní koně, kteří např. poté odmítají nastoupit do přepravníku. (Čechovský, 2012)

Řešení se samo nabízí – sledovat jak na sebe koně vzájemně reagují. Umístění koní do přepravníku způsobit této etologické potřebě a pokud to nelze, alespoň jedince od sebe separovat např. přepážkou mezi hlavami. (Čechovský, 2012)

2.11.6 Délka přepravy

Zbytečné prodlužování trvání transportu jednoznačně může zvyšovat stupeň „naštvaní“ koně v přepravníku. Paradoxně přepravu prodlužují mnohdy necitlivě nastavené legislativní požadavky na povinné přestávky během jízdy. Řešení z hlediska welfare radí rozdělit dlouhodobou cestu na několik úseků, v nejlepším případě i s možností přenocování v tranzitní stáji. Mít v pořádku veškeré dokumenty a povolení by mělo být samozřejmostí, stejně jako dokonalý stav auta a přepravníku. Další nemilé zdržení na cestě totiž způsobují dopravní a veterinární kontroly. Nepříjemný, leč obvyklý případ – jestliže policie na odstaveném parkovišti na dálnici v Německu přikáže odpojit přívěs, který nesplňuje spojitelnost do souprav, nastává zapeklité řešení co s naloženými koňmi. (Čechovský, 2012)

Přeprava koní bude vždy způsobovat stres, nepohodlí a ohrožovat jejich bezpečnost, vždy bude narušovat jejich welfare. Když už je nutné koně přemísťovat, necht' je to provedeno co nejohleduplněji, humánně a bezpečně. (www.hyje.cz)

2.12 Krizové situace při přepravě koní

2.12.1 Dopravní nehoda

Základním cílem po nehodě je zjistit a zabezpečit zdravotní stav koní včetně ošetření případných úrazů. Ať tak či onak, zásadně nikdy neskládat na dálnici či velmi frekventované silnici, to je cesta k pohromě nejen vlastní. Pokud je to možné, zajistit vhodné prostranství mimo hlavní tahy, nebo pokud jde jen o technickou závadu, koně neskládat a počkat na odtah či náhradní přepravu. Při překládce důrazně zajistit prostor mezi přívěsy nejen při složení, ale i při nakládce - lonže, provazy, udělat z nich uličku, dostatek náležitě schopného personálu je samozřejmostí. Je dobré mít k dispozici ohlávku s udidlem, štajgr nebo uzdečku. Pokud stoprocentně kontrolujeme hlavu koně, kontrolujeme tím i celého koně.

(<http://www.equichannel.cz/krizove-situace-pri-preprave-koni>)

Chovatel, který přepravuje svého koně jen jednorázově, se může pokusit o přepravu sám, nebo může využít služeb profesionálních přepravců, jejichž profesionalitu je ovšem také dobré si ověřit. V každém případě by však ono přání šťastné cesty mělo platit i pro naše koňské přátele.

(<http://www.konicki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

2.13 Nebezpečí narušení vztahu majitele a koně

Každý, kdo má se svým koněm (koňmi) dobrý vztah musí počítat s tím, že se může při nakládání do přepravníku, nebo během samotného transportu tento vztah pokazit. Přeprava je totiž pro koně absolutně nepřirozená a není tedy divu, že při ní zažívají větší či menší stres. A ve stresové situaci se kůň začne chovat jinak než normálně. Většina výchovných a výcvikových prvků, které kůň zvládá např. ve stáji nebo na jízdárně najednou jakoby vůbec nefungovaly. Kůň přebírá iniciativu a snaží se situaci vyřešit svým způsobem, což není vhodné pro majitel koně. A potom dochází k násilí, někdy nevyhnutelnému. Jediným řešením je smysluplným výcvikem vybudovat vztah tak pevný, že i v té nejkrizovější situaci se kůň nechá zklidnit a vést svým lidským partnerem. **(Čechovský, 2012)**

Obrázek č. 4 Krizová situace při přepravě koně

Zdroj: (<http://www.whiterabbitsranch.cz/news/prevoz-koni>)

Takhle by to určitě vypadat nemělo

2.14 Technické podmínky přepravy koní

Řízení jakéhokoliv vozidla je spojeno s velkou odpovědností, a zvláště řidiči přepravující zvířata, nebo osoby – průvodci, které takové zásilky doprovázejí, musí mít speciální znalosti a schopnosti. Musí být seznámeni nejen se svým vozidlem a s předpisy silničního provozu, ale musí také vědět, jak chránit zvířata, která mají na starost. Každé vozidlo musí splňovat stanovené konstrukční požadavky, požadavky na vybavení a prostředky pro péči o zvířata. Vozidla pro dlouhotrvající cesty, které přesahují dobou trvání 8 hodin, musí mít speciální vybavení při jízdě s nimi a musí být dodrženy termíny přestávek. (<http://eagri.cz/public/web/mze/ochrana-zvirat>)

Technické záležitosti přepravy jsou nejen otázkou auta a transportního přívěsu, ale také samotné jízdy s přívěsem. Transportní vozidlo by mělo být především k přepravě technicky způsobilé a mělo by mít dostatečně silný výkon motoru, protože hmotnost transportního přívěsu s jedním či více koňmi není rozhodně zanedbatelná. Stejně tak musí být technicky způsobilý i transportní

přívěs. Před samotnou přepravou je samozřejmě nutné zkontrolovat vozidlo i transportní přívěs, to platí dvojnásob pro transportní přívěs vypůjčený nebo jednorázově pronajatý. (<http://www.konicki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

Při přepravě koní je potřeba nejen umět správně a bezproblémově koně naložit, ale také ho bezpečně převézt. (<http://don-a.blog.cz>)

Při jízdě dbejte vždy na nejvyšší rychlost, která by měla být mírně pod nejvyšší dovolenou rychlostí soupravy, a dodržujte minimálně dvakrát větší bezpečný odstup od vozidla před vámi, než je běžné u samotného osobního automobilu. I v Německu vyžadují policisté jízdu se zvířaty maximálně do rychlosti $80 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$, byť je přívěs otypován německým výrobcem na $100 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$, toho se může využít pro zkrácení času dojezdu v případě jízdy bez zvířat. (<http://don-a.blog.cz>)

Vždy si být jist, že tažné vozidlo odpovídá rozměrům a váhovým kategoriím přívěsu, vzhledem ke konstrukci tažného zařízení, náprav, spojky, převodovky a nejdůležitější - brzd. (<http://don-a.blog.cz>)

Pro bezpečnější rovnováhu při jízdě s jedním koněm, nebo těžšího v případě přepravy dvou, dát jednotlivého či těžšího koně vždy na levou stranu po směru jízdy. Všimněte si, žádná vozovka není absolutně rovná, vždy je do oblouku, kdy nejvyšší část na přímé trase je uprostřed - kvůli odtoku vody, a to někdy velmi výrazně, o stavu našich krajnic, kam se mnohdy může nechtěně dostat pravá náprava přívěsu, ani nemluvě. (<http://don-a.blog.cz>)

S problematikou přepravy koní, řídičských oprávnění apod. velmi úzce souvisí otázka dodržení technických požadavků na spojitelnost vozidel do jízdnic souprav a jejich provoz. Tímto se zabývá vyhláška č. 341/2002 Sb. zejména § 14. (<http://don-a.blog.cz>)

Pro účely přepravy koní jsou podstatné zejména odstavce 2, 3 a 7.

Odst. 2: „Okamžitá hmotnost přípojného vozidla nebo přípojných vozidel smí být u souprav s nejvyšší konstrukční rychlostí vyšší než $40 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$ nejvýše 1,5 násobku okamžité hmotnosti tažného vozidla.“ Okamžitou hmotností vozidla nebo jízdní soupravy se rozumí hmotnost zjištěná v určitém okamžiku při jejich provozu na pozemních komunikacích.

Odst. 3: „Okamžitá hmotnost jízdní soupravy nesmí být větší než největší povolená hmotnost jízdní soupravy stanovená při schválení technické způsobilosti tažného vozidla.“

Odst. 7: Pro spojování vozidel do jízdních souprav s přípojnými vozidly kategorií O1 a O2 platí:

a) okamžitá hmotnost přípojného vozidla kategorie O1 nesmí být větší než největší povolená hmotnost nebrzděného přípojného vozidla stanovená pro tažné vozidlo, která je uvedena v technickém průkazu a osvědčení o registraci tažného vozidla

b) okamžitá hmotnost přívěsu kategorie O2 (760-3500 kg) nesmí být větší než největší povolená hmotnost brzděného přípojného vozidla stanovená pro tažné vozidlo, která je uvedena v technickém průkazu a osvědčení o registraci tažného vozidla, za podmínky, že největší povolená hmotnost takového přípojného vozidla není větší než největší povolená hmotnost tažného vozidla u vozidel kategorií M1 a N1 a 1,5 násobek největší povolené hmotnosti tažného vozidla u vozidel kategorií M3 a N3. K písmenu „b“: v překladu znamená, že pokud má tažné vozidlo největší povolenou hmotnost např. 2000 kg a v Technickém průkazu uvedeno, že může táhnout vlek s největší povolenou hmotností např. 1500 kg, můžete připojit vlek s největší povolenou hmotností až 2000 kg (3000 kg vozidla M3, N3), ovšem za podmínky, že bude naložen tak, aby jeho okamžitá hmotnost nepřesáhla 1500 kg. Otázkou zůstává, jak lze v amatérských podmínkách před vyjetím odhadnout přesnou okamžitou hmotnost? (<http://don-a.blog.cz>)

2.14.1 Požadavky na velikost prostor pro přepravu zvířat
Tabulka č. 3 Rozměry přepravních boxů

		minimální podlahová plocha na jedno zvíře v [m ²]	minimální rozměry stání na jedno zvíře v [m]
dospělí koně		1,75	0,7 × 2,5
koně ve stáří 12-24 měsíců	cesta do 48 hodin	1,20	0,6 × 2,0
	cesta nad 48 hodin	2,40	1,2 × 2,0
poníci (výška do 144 cm)		1,00	0,6 × 1,8

Zdroj: (<http://eagri.cz>)

Minimálně 5 dospělých koní bude vždy odděleno stabilním oddělovacím prvkem, který sahá k podlaze přepravního prostředku a od výšky 120 cm může být přerušen, nebo začíná minimálně 60 cm nad podlahovou plochou přepravního prostředku a je vysoký nejméně 60 cm. Uvedené hodnoty se mohou u dospělých koní a poníků odlišovat nejvýše o 10% a u mladých koní a hříbat o 20% v závislosti nejen na hmotnosti a věku, ale i na tělesném stavu, povětrnostních podmínkách a předpokládané délce cesty. (<http://www.czpha.cz/rad-ochrany-zvirat>)

2.15 Dopravní prostředky pro přepravu koní

2.15.1 Historie přepravy koní

V dávných časech – např. ve středověku – si rytíř na bojovou výpravu vedl několik koní. Na cestovním koni sám jel, nákladní kůň nesl vše potřebné a bojový (turnajový) kůň si hopsal za nimi bez jakékoliv zátěže. Takto zůstával relativně čerstvý pro výkon, ve kterém šlo doslova o život.

(<http://www.jezdectvi.cz/upload/soubory/preprava>)

V dobách podstatně pozdějších, s rozvojem sportovních soutěží už byli majitelé nuceni přemýšlet, jak to udělat, aby se jejich šampion nevysílil ani dlouhým pochodem na místo závodů. Auta zatím nebyla, železnice jen místy, tak co s tím? Učinili to nejjednodušší, co mohli, naložili VIP koně na zapřažený povoz. To byla první opravdová přeprava koní!

(<http://www.jezdectvi.cz/upload/soubory/preprava>)

Vlak vedl po dlouhá desetiletí na pomyslném žebříčku způsobů přepravy koní. Dokonce i v dobách nadvlády automobilů. Tato varianta měla totiž svoji tradici a uzpůsobenou techniku – vybavené vagony, nástupní rampy a vycvičený personál.

(<http://www.jezdectvi.cz/upload/soubory/preprava>)

A konečně je tu éra automobilů. Současný boom přívěsných vozíků je otázkou několika posledních let. Na cestování liazkami, karosami, aviemi, ešelkami, mébly, vejtraskami a espětkami pamatují již jen ti starší. Mladé generaci zřejmě tato pojmenování mnoho neřeknou, takže jen pro vysvětlení, koně se dříve převáželi na různě, většinou „na koleně“ upravených a přestavěných nákladních, autobusech, stěhovacích a mrazírenských vozech apod. Dodnes se však vyprávějí veselé i neradostné historky z těchto cest, kdy osoby naprosto běžně cestovaly s koňmi v jednom prostoru a generálkou mohl motor projít dokonce na krajnici vozovky. Jako určitý pozůstatek této doby můžeme i dnes ještě vidět „pantátu“, jak si veze tažné koně do lesa na káře za traktorem.

(<http://www.jezdectvi.cz/upload/soubory/preprava>)

Moderní cestování s koňmi po silnici je již zcela o něčem jiném. Renomované firmy se předhánají v nabídkách komfortních přepravníků, ať už vleků nebo malých či větších kamionů. Výběr je téměř neomezený a je chvályhodné, že se konečně začalo myslet i na pohodlí a bezpečnost koní.

(<http://www.jezdectvi.cz/upload/soubory/preprava>)

Ve výčtu druhů přepravy koní nelze opomenout lodní a leteckou přepravu.

(<http://www.jezdectvi.cz/upload/soubory/preprava>)

2.16 Silniční přeprava koní

Předchůdcem automobilu pro přepravu koní byl povoz zvaný Van. Vznikl v Anglii pro potřeby majitelů dostihových koní. Byl to v podstatě celodřevěný vůz, do kterého se zavedl dostihový kůň a před který se zapřáhlo dvoj nebo čtyřspřeží silných klusáků, kteří vůz i s cenným obsahem přepravili na vzdálené závodiště, aniž by se přepravovaný čtyřnohý závodník výrazněji unavil. Zbývá jen podotknout, že výše zmíněný vynález nebyl zkonstruován kvůli pohodlnému cestování koní, ale kvůli možnosti zúčastnit se dále vzdálených dostihových mítinků a získat tak větší množství peněz za případná vítězství. (**<http://kone-cz5.webnode.cz/preprava-koni>**)

V dobách, kdy majiteli dostihových koní bývalo několik šlechtických rodů, stačilo pro přepravu koní upravit nákladní automobil, neboť koně byli soustředěni ve velkých stájích. (**<http://www.okonich.unas.cz>**)

S rozmachem bohatnoucí buržoazie, která se snažila vyrovnat šlechtě, se počty koní i dostihových stájí zvětšovaly. Vznikla potřeba převážet z jedné stáje koně na více míst v jeden den, přičemž počet koní, transportovaných na jeden každý mítink z jedné domovské stáje se snížil. (**<http://www.okonich.unas.cz>**)

Nastal čas pro přívěs, který by - tažen silnějším automobilem - přepravil požadovaný počet koní (většinou dva) na určené místo rychleji a laciněji.

(<http://www.okonich.unas.cz>)

Tak se dostáváme do dnešní doby, kdy jsou koně převáženi dvěma způsoby:

- a) nákladními automobily, a to buď speciály nebo automobily více či méně upravenými pro přepravu koní
- b) přívěsnými vozíky vyrobenými speciálně pro tuto přepravu

(<http://www.okonich.unas.cz>)

Koně lze přepravovat pouze v dopravních prostředcích, které jsou konstruovány tak, aby technicky zabezpečily pohodu zvířat, minimalizovaly možnost jejich zranění při přepravě, umožňovaly pravidelnou kontrolu stavu zvířat a jejich pohody, splňovaly technické požadavky a měly vybavení, které stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem. (http://www.hipoterapie.cz/rad_ochrany_koni)

Obrázek č. 5 Nákladní automobil pro mezinárodní přepravu koní

Zdroj: (<https://www.google.cz/search>)

Přepravce, popřípadě provozovatelem pověřená osoba, je povinen:

- použít takový dopravní prostředek, který zvířata ochrání před nepříznivými vlivy počasí
- zajistit vyčištění, případně dezinfekci dopravního prostředku před a po jeho použití
- zajistit nakrmení a napojení koní před nakládkou, případně ve stanovených přestávkách v době přepravy, vždy však maximálně po 8 hodinách přepravní doby
- zajistit dostatečné množství zdravotně nezávadného krmiva a vody, která neohrožuje zdravotní stav zvířat
- při transportu více jak jednoho koně zajistit oddělení koní příhradou a zabezpečit je proti úniku z dopravního prostředku

(http://www.hipoterapie.cz/rad_ochrany_koni)

Po ukončení vystoupení nebo jiného zátěžového využití se doporučuje (2 – 8 hodin v souvislosti s absolvovanou zátěží) ponechat koně uklidnit a odpočinout a pak zahájit přepravu. Přeprava silničním přepravními prostředky vyžaduje od koně určitou fyzickou námahu (napětí příslušných svalů), otřesy a vibrace přepravního prostředku negativně působí na kopytní škáru a šlachový aparát. (<http://www.dostihyjc.cz>)

2.17 Železniční přeprava koní

Pokud jde o pohodu koní, existující Pravidla mezinárodního svazu železnic (IUR/UIC kodex) jsou zahrnuta ve všeobecné části „Souboru zásad chování“ nebo v této příloze. V některých případech mohou být následující směrnice přesnější nebo restriktivnější než IUR/UIC kodex. (<http://eagri.cz>)

2.17.1 Nakládání

Koně by měli být nakládáni nebo vykládáni na železničních stanicích, které jsou k tomuto účelu náležitě vybaveny. Železniční stanice, kde se koně pravidelně nakládají nebo vykládají, musí být vybaveny adekvátními rampami nebo můstky (pevnými nebo přenosnými), přičemž musí být k dispozici oplocená místa nebo ohrady s rovnou pevnou podlahou a zařízením k uvazování, krmení a napájení koní. Přiměřená část těchto ohrad musí být krytá. (<http://eagri.cz>)

2.17.2 Způsoby nakládání

Tam, kde jsou zvířata do vagónu převáděna, by měly rampy mít dostatečně vysoké postranice a měly by být dole dostatečně pokryty, aby se zabránilo poraněním. Zmíněná postranní ochrana musí, pokud je výškový rozdíl, který musí zvířata během nakládání a vykládání překonat více než 70 cm, nebo pokud je rampa delší než 1,5 m, být tvořena alespoň 1,3 m vysokým zábradlím. Postranní ochrana není nutná tam, kde jsou koně převáděni individuálně pomocí nakládacích provazů nebo ohlávek. Povrch nakládacích ramp musí být pokryt neklouzavým materiálem a musí být opatřen horizontálními lištami čtvercového průřezu (výška asi 4,5 cm), přibližně v pětadvacetimetrových intervalech. (<http://eagri.cz>)

Vhodné hodnoty pro konstrukci nakládacích zařízení:

- vnější stoupání rampy nemá přesáhnout 30⁰; pro sestup pokud možno ještě menší
- postranice (u ramp nebo zvedacího zařízení) 1,3 m vysoké
- schod z konce rampy do vozidla více než 25 cm
- prostor mezi koncem rampy a vozidlem ne více než 6 m (<http://eagri.cz>)

2.17.3 Transport

Koně musí být převáženi do místa určení co nejrychleji; je nutno se vyhnout dlouhým zastávkám, zejména na seřadovacích nádražích a během překládání na jiný dopravní prostředek. Tam, kde je velká intenzita provozu a obava ze zpoždění je oprávněná, musí vedení železnice vyvinout úsilí k tomu, aby sestavilo pravidelné nebo zvláštní vlaky pro dopravu koní nebo aby odeslalo vagóny s koňmi rychlíkem. Na tratích s menší intenzitou provozu může být užito příslušných nákladních vlaků, a výjimečně vhodných osobních vlaků. (<http://eagri.cz>)

2.17.4 Konstrukce a vzhled

Na vagónech by měla být vyznačena délka, šířka a výška prostoru, kterou mají koně k dispozici. Příslušné indikace nebo symboly na vnějšku vagónů by měly jasně vysvětlovat, že jsou ve vagónech převážena zvířata. Vagóny musí během celé cesty přepravě koní vyhovovat, musí být navrženy tak, aby v nich byli koně naprosto bezpečni a aby nemohli utéci. Vagóny musí mít klenutou střechu a musí být opatřeny podél každé strany a poblíž střechy (v závislosti na délce vagónu) buď dvěma nebo čtyřmi uzavíratelnými otvory rozměrů alespoň 40 x 30 cm. Tyto otvory musí být chráněny, aby jimi zvířata nemohla prostrčit hlavu. Kromě toho by měly být vagóny v případě vysokých teplot pokud možno vybaveny dvojitou nebo izolovanou střechou. Vagóny musí mít zařízení umožňující udržovat dveře otevřené tak, že vzniklá mezera není širší než 35 cm, v závislosti na velikosti převážených koní. Vnitřní stěny by měly být ze dřeva nebo jiného vhodného materiálu; měly by být opatřeny dostatečným množstvím kroužků nebo tyčí, ke kterým mohou být koně uvázáni. Je třeba též podniknout přiměřená opatření k zajištění přepážkových stěn. Pokud jsou zvířata během dlouhých cest napájena a krmena uvnitř vagónů, měly by být vagóny vybaveny ve výši 30 - 50 cm nad podlahou okénky s dvířky v počtu dostatečném vzhledem k počtu převážených koní. Tato okénka musí být tak široká a vysoká, aby jimi mohla být snadno prosunuta vědra. Během přepravy musí být tato okénka uzavřena. Tam, kde není takovéto vybavení k dispozici, musí být postaráno o odpovídající alternativní způsoby krmení a napájení. (<http://eagri.cz>)

Uvázání i neuvázání koně musí mít místo pro nějaký pohyb. Příliš velké množství koní v dopravním prostředku, v jehož důsledku jsou v trvalém tělesném kontaktu, může vést, pokud se vozidlo během přepravy vychyluje do stran, k panickým reakcím. Pokud jsou koně naloženi napříč vzhledem ke směru přepravy, musí být vytvořena oddělená ohrazení pro skupiny 4 až 5 koní, a to buď prostřednictvím stěn, které mohou mít v horní části (nad 150 cm) mříže, anebo pomocí horizontálních trámů. Jejich účelem je koně během převozu podpírat a stabilizovat. (<http://eagri.cz>)

Obrázek č. 6 Speciální železniční vůz pro přepravu zvířat po železnici

Zdroj: (<https://www.google.cz/search>)

2.18 Letecká přeprava koní

Letecká přeprava koní se již stala nedílnou součástí dnešního „cestovního ruchu“. To pochopily i letecké společnosti a proto nabídka jejich služeb zahrnuje i možnost dopravy koní v podstatě kamkoliv a to s veškerým myslitelným pohodlím pro čtyřnohé pasažéry. (<http://www.konikki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

Vlastní let tráví koně ve speciálním kontejneru. Do tohoto kontejneru je možné umístit až tři koně. Pokud ale majitelé chtějí, mohou zaplatit svému koni první třídu, v tom případě kůň v kontejneru cestuje sám. V o něco levnější business třídě se pak musí dělit kůň o místo se svým kolegou. A pokud kůň letí jen třídou turistickou, je kapacita kontejneru plně využita. Na druhou stranu se ale tři koně v jednom kontejneru po cestě jistě nenudí.

(<http://www.konikki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

2.18.1 Péče o koně při letu

Během letu se o ně totiž stará ošetřovatel, neboli také „létající asistent“. Je to speciálně vyškolený člověk, zpravidla někdo, kdo už s koňmi předtím pracoval. (<http://www.konikki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

Jeho jediným úkolem je péče o koně během letu. Letecké společnosti kladou na bezpečnost a welfare koní značný důraz. Koně mají během letu k dispozici občerstvení, mohou konzumovat seno, oves, otruby nebo pelety, nechybí samozřejmě voda. (<http://www.konikki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

Piloti letadel, jedná se o speciálně upravené stroje, pilotují letadlo tak, aby mělo nejhladší vzlet i přistání s ohledem na koně a jejich psychickou pohodu. V praxi to znamená, že při startu nabírá letadlo výšku mnohem pomaleji než běžně a stejně tak při přistání klesá jen velmi pozvolna. (<http://www.konikki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

Samotný let se pak nijak neliší např. od běžné přepravy koně v přívěsu, snad jen s tím rozdílem, že na obyčejné silnici to víc nadskakuje. Tedy pokud se letadlo neocitne v turbulenci. (<http://www.konikki.cz/clanky/preprava-koni-175>)

2.19 Lodní přeprava koní

Koně se např. do Ameriky v dávné minulosti dostali pouze po moři v podpalubí lodí. Cesty to byly dlouhé a mnoho koní při nich trpělo a uhynulo. Dnes se ve vyspělém světě lodní přeprava omezuje pouze na přepravu trajektovou, tzn., že kůň zůstává v přepravníku. (<http://www.jezdectvi.cz/upload/soubory/preprava>)

Existují tři základní typy přepravy koní po moři:

- ve vozidle nebo jiném dopravním prostředku převáženém na kolech, které jsou zavezeny nebo přitaženy na Ro-Ro plavidla (Roll-on-Roll-off: plavidlo, na které se dá vjíždět s vozidlem)
- v plavidle, které je upraveno a má speciální příslušenství pro volnou přepravu živých zvířat. Koně se na palubu obvykle přivádí a z paluby odvádí a jsou převáženi v individuálních stájích nebo v zastřešených ohradách

- ve schránkách, boxech nebo přepravnících přivezených na nákladní plavidla jako součást celkového nákladu, přepravníky apod. mohou být buď zkonstruovány na břehu a vyzvednuty na palubu s koňmi uvnitř, anebo zkonstruovány v plavidle, v tom případě jsou koně vyzvednuti nebo přivedeni na palubu a tam do přepravníku umístěni (<http://eagri.cz>)

2.20 Přeprava koní „po kopytě“

Přepravou „po kopytě“ je kůň přepravován vedením nebo jízdou. Tato přeprava se vyplatí pro vzdálenosti do 10 km. Při vedení koně je člověk dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, průvodcem hnaného zvířete, při jízdě na koni je člověk řidičem. (<http://aplikace.mvcr.cz>)

2.21 Budoucnost přepravy koní

Budoucnost přepravy koní by se nemusela od současnosti příliš lišit. Majitelé se svými miláčky budou nadále křížovat Evropu a svět tam a zpět. Lze předpokládat postupné zpříšňování přepravních podmínek směrem ke větší pohodě a bezpečí zvířat. Dodnes např. chybí povinnost kamerového systému u komerční přepravy. Technické vybavení přepravníků již nějakou dobu stagnuje na pomyslném mrtvém bodě, a tak se výrobci předhánějí pouze v otázce designu. Trend bude směřovat ke speciálně odpruženým a tím pro koně velmi pohodlným podvozkům. Možná přijdou nové materiály, možná se více rozšíří poloha koní šikmo ke směru jízdy i ve vlecích, možná budou i vleky běžně vytápěny a klimatizovány. Takovéto technické vymoženosti již existují, limitující je pouze výsledná cena. Ale kamerové systémy také nedávno stály i 30 000 Kč a dnes dokonalou profi soupravu seženeme pod 8 000 Kč. (www.jezdectvi.cz)

3. Příklad možnosti přepravy koní

3.1 Přeprava koní – ceník služeb

Přeprava koní osobním automobilem a přívěsem Humbaur Rapid PD

Souprava se skládá z automobilu Volkswagen Sharan, který patří do kategorie MPV vozů (tj. velkoprostorové vozy), a přívěsu Humbaur Rapid PD (podrobnější info viz. Pronájem přívěsu)

Tabulka č. 4 Cena za přepravu koní

Cena za 1 km	13 Kč
Čekání za 1 hod	100 Kč (na závodech aj.)

Zdroj: (<http://www.prepravakoni.cz/>)

- Cena za km je účtována od výjezdu z místa bydliště (viz. Kontakt) až po konečný příjezd
- Čekání není účtováno při nakládání a vykládání do 1. hodiny
- Při přepravě nad 200 km možnost dohody na ceně za km

Další možností je, že si chovatel může vozík na koně zapůjčit, a to v případě, že k jeho tažení má vhodný automobil a potřebné řidičské oprávnění dané skupiny. V tomto případě, musí s pronajímatelem uzavřít Smlouvu o pronájmu přívěsu.

3.2 Posouzení možnosti přepravy koní

Majitel koní (koní) musí posoudit, která varianta pro něho bude levnější, tzn., že si musí spočítat veškeré výdaje spojené s danou přepravou koní. Např. když bude potřebovat převést koně ze svého bydliště v Dolanech na závody do Lysé nad Labem, která je vzdálená 109 km a přibližná doba jízdy 1:21 h.

- 1) Nechá si koně odvézt danou soupravou a to osobním automobilem a přívěsným vozíkem na koně

Dopravce, má své sídlo v Jaroměři, která je vzdálená 6 km od stáje, ve které má chovatel koně stáje. Aby se včas dostavil na závody, je domluvený s dopravcem, že přijede v 5:30, aby stihli koně naložit a dojet na závodiště. Celková vzdálenost bude cesta na závody a zpět a cesta dopravce k chovateli a po vyložení koní zpět do svého sídla a to 230 km. Musí se také uvažovat doba, kterou řidič vozidla čeká po dobu závodu, to je 7 hodin. Když se sečte cena za kilometry a za dobu čekání, tak celá přeprava vyjde na 3690 Kč.

- 2) Majitel si půjčí přívěsný vozík na koně a potáhne ho vlastním automobilem

Vlastní osobní automobil BMW 530d, jehož průměrná spotřeba je 7 l na 100 km, musí však uvažovat, že potáhne přívěs s koňmi, takže spotřeba bude určitě vyšší, takže se bude počítat se spotřebou 10 l na 100 km. Průměrná cena nafty je v současnosti 36,00 Kč. Vozík na koně bude mít půjčený jeden den, takže zaplatí podle smlouvy 500 Kč, musí ještě přičíst cenu pohonných hmot svého automobilu za celkovou ujetou vzdálenost 230 km, to je 828 Kč, takže celkové náklady na přepravu budou 1328 Kč.

- 3) Pokud má chovatel koní vlastní auto a nemá potřebné řidičské oprávnění, je také možnost pronájmu přívěsu i s profesionálním řidičem za 120 Kč · h⁻¹. To by znamenalo, že by musel k nákladům na pohonné hmoty přičíst náklady na řidiče po celou dobu jízdy i závodů. Po celkovém sečtení by tedy přeprava vyšla na 2268 Kč.

V podstatě možnosti jsou obdobné, jako u pořizování tažného vozidla. Chovatel si musí především uvědomit, jaký způsob využití bude provozovat. Dále pak je důležité, kolik peněz je ochoten utratit vzhledem k návratnosti investice. Není totiž nezajímavé spočítat si dopředu, kolik asi toho naježdí za rok, kolik by ho stála přeprava od profesionálního přepravce, má-li nějakého spolehlivého k mání. Ono totiž mít vlastní vozík a vozit koně pro vlastní potřebu není jen rozdíl v momentální ceně za kilometr, ale nutno připočíst cenu vozíku, rozdíl ceny „normálního“ auta vs. vozidla, potřebného k tahání, o potřebě řidičského oprávnění příslušné skupiny či kalkulace vyššího opotřebení vozidla a zcela logicky tudíž vyšších finančních nároků na průběžný servis nemluvě. Pro někoho nezanedbatelný může být určitý komfort před závody i po nich, když nemusí ještě řídit vozidlo někdy i na delší vzdálenosti po vyčerpávajícím závodním dni (další mnohdy velmi rizikový faktor).

Takže, pokud už se chovatel rozhodl pořídit si přívěs, má před sebou zásadní otázku – jaký. I zde platí a možná kdekoli než jinde nejen u koní, s cenou roste i kvalita.

Graf 1: Možnosti přepravy z výše uvedeného textu [Kč]

V případě, že by chovatel chtěl vozit více koní najednou, např. 4 a více koní, třeba i do zahraničí nebo by chtěl přepravu koní provozovat jako výdělečnou činnost, bude pro něho nejrozumnější možnost nechat si koně přepravovat nákladním automobilem určenému k přepravě koní nebo si takovýto nákladní automobil, pokud má příslušné řidičské oprávnění, pořídit.

Obrázek č. 7 Nákladní automobil pro mezinárodní přepravu koní

Zdroj: (<http://autoline-eu.cz>)

Ovšem cena konkrétního automobilu na obrázku je 3 562 248 Kč.

3.3 Doporučení přepravy pro chovatele koní

Chovatel koní musí posoudit různé možnosti přepravy pro své koně. Každý chovatel koní si musí uvědomit jak často a na jakou vzdálenost svoje koně převáží.

Chovatel dvou plnokrevných koní, který jezdí jednou za měsíc se svými koňmi na závody. Takový kůň váží do 600 kg, tzn., že musí počítat s hmotností dvou plnokrevných koní do 1200 kg. Na přepravu těchto dvou koní bude stačit přívěs na koně za osobní automobil s užitečnou hmotností např. do 1500 kg. Celková hmotnost takového přívěsu je 2400 kg a plocha pro koně 3280×1650 mm. Pro tažení takového přívěsu je však potřeba automobil vhodné konstrukce, těmto požadavkům vyhovuje např. osobní automobil BMW 530d, který má maximální tažnou hmotnost 2500 kg.

Obrázek č. 8 Osobní automobil BMW 530d

Zdroj: (<https://www.google.cz/>)

Automobil je vyroben v roce 2005 a jeho cena je 209 000 Kč. Průměrná spotřeba nafty tohoto automobilu je 8,3 l na 100 km, při tažení přívěsu se dvěma koňmi může být spotřeba zhruba 11 – 12 l na 100 km.

Při průměrné ceně nafty $35 \text{ Kč} \cdot \text{l}^{-1}$ bude cena pohonných hmot na 100 km 420 Kč.

Obrázek č. 9 Přívěs na přepravu dvou koní za osobní automobil

Zdroj: Fotoautor

Tento přívěs je vyroben v roce 2007 a jeho cena je 95 000 Kč.

Další z podstatných věcí je ta, že majitel koní musí mít potřebná řidičská oprávnění na danou kategorii vozidel, v tomto případě je to řidičské oprávnění skupiny B+E.

Cena kurzu pro získání řidičského oprávnění skupiny B je 9500 Kč a pro skupinu B+E je to 4000 Kč.

Chovatel má dva chladnokrevné (těžké) koně a jezdí s nimi každý den do lesa stahovat dřevo. Jeden takový kůň váží 800 až 900 kg. Na přepravu dvou těchto koní by přívěs na koně za osobní automobil určitě nestačil.

Většinou majitel se svými koňmi jezdí ne příliš daleko od svého bydliště a protože s koňmi jezdí do lesa, tak je pro něho nejvhodnější způsob přepravy koní traktor s přívěsem na koně kvůli dostupnosti a terénu.

Obrázek č. 10 Traktor s přívěsem pro přepravu koní

Zdroj: (<https://www.google.cz>)

V případě, že s koňmi stahuje dřevo blízko bydliště, např. v lese za vesnicí, může s koňmi dojít „po kopytě“.

Cena takového traktoru a přívěsu je 258000Kč.

Cena kurzu pro získání řídičského oprávnění skupiny *T* je 10 000 Kč.

Další možností je, že někdo chová koně čistě pro radost a jezdí s nimi např. na Hubertovy jízdy, výstavy, vyjížděky apod. Těchto chovatelů je spousta, a když chtějí se svými koňmi někam vyrazit, musí koně ze svého bydliště na dané místo nějakým způsobem přepravit. Když někdo má např. čtyři koně plemene český teplokrevník a chce se dvěma koňmi vyrazit pod sedlem a další dva koně zapřáhnout do kočáru nebo do vozu, tak musí zvolit vhodný způsob přepravy. Záleží, na jakou vzdálenost potřebuje své koně převézt, jestliže to je do deseti kilometrů od místa bydliště, tak může jít se svými koňmi tzv. „po kopytě“. Když bude vzdálenost do místa konání akce delší, do dvaceti kilometrů, může koně převézt traktorem a speciálním přívěsem na přepravu koní, do takového přívěsu naloží čtyři koně, ale potřebuje také převézt kočár nebo vůz za koně, tzn., že by musel vzít ještě osobní automobil a přívěs, na který by kočár nebo vůz naložil. To by už byly potřeba dva dopravní prostředky, dva řidiči a samozřejmě vyšší náklady na přepravu. Pro přepravu koní na vyšší vzdálenosti než dvacet kilometrů by traktor s přívěsem nestačil, protože by cesta trvala příliš dlouho a náklady na pohonné hmoty by byly vysoké. V takovém případě je nejrozumnější pořídit si starší nákladní automobil na přepravu koní. Nákladní automobil značky Man, který je na obrázku na následující stránce, je upraven pro přepravu sedmi koní a také má tažné zařízení pro připojení přívěsu. Koně jsou v přepravníku postaveny napříč směru jízdy a jsou od sebe odděleni přepážkami, které se dají vysadit a zase nasadit. To je výhodné, protože když do přepravníku chovatel naloží čtyři koně, tak může zbylé přepážky oddělat, tím vznikne místo pro kočár nebo vůz. V případě, že by chovatel chtěl přepravit ještě více koní najednou nebo kdyby vezl své koně a k tomu cizí koně, tak může za nákladní automobil zapřáhnout přívěs na koně nebo přívěs, na který naloží kočár.

Pořizovací cena konkrétního nákladního automobilu je 40000 Kč. Pojištění z odpovědnosti vozidla je 4000 Kč za rok a průměrná spotřeba 21 l·100 km⁻¹. Užitečná hmotnost přepravníku je 3560 kg. Rozměry ložné plochy jsou 4300 mm×2200 mm. Jedna z výhod takového nákladního automobilu je ta, že nemusí sloužit jen jako přepravník na koně, ale může mít i jiné využití díky vysazovacím přepážkám. Chovatel koní může přepážky oddělat a může si přivést třeba seno nebo slámu pro koně.

Jedna z podstatných věcí je opět ta, že k řízení nákladního automobilu musí mít majitel potřebné řidičské oprávnění. V tomto případě je to skupina C a když bude tahat přívěs brzděný s celkovou hmotností nad 750 kg, tak je to skupina C+E.

Cena kurzu pro získání řidičského oprávnění skupiny C je 15500 Kč a pro skupinu C+E je to 95000 Kč.

Obrázek č. 11 Nákladní automobil značky Man pro přepravu sedmi koní

Zdroj: Fotoautor

Obrázek č. 12 Nákladní automobil značky Man pro přepravu sedmi koní

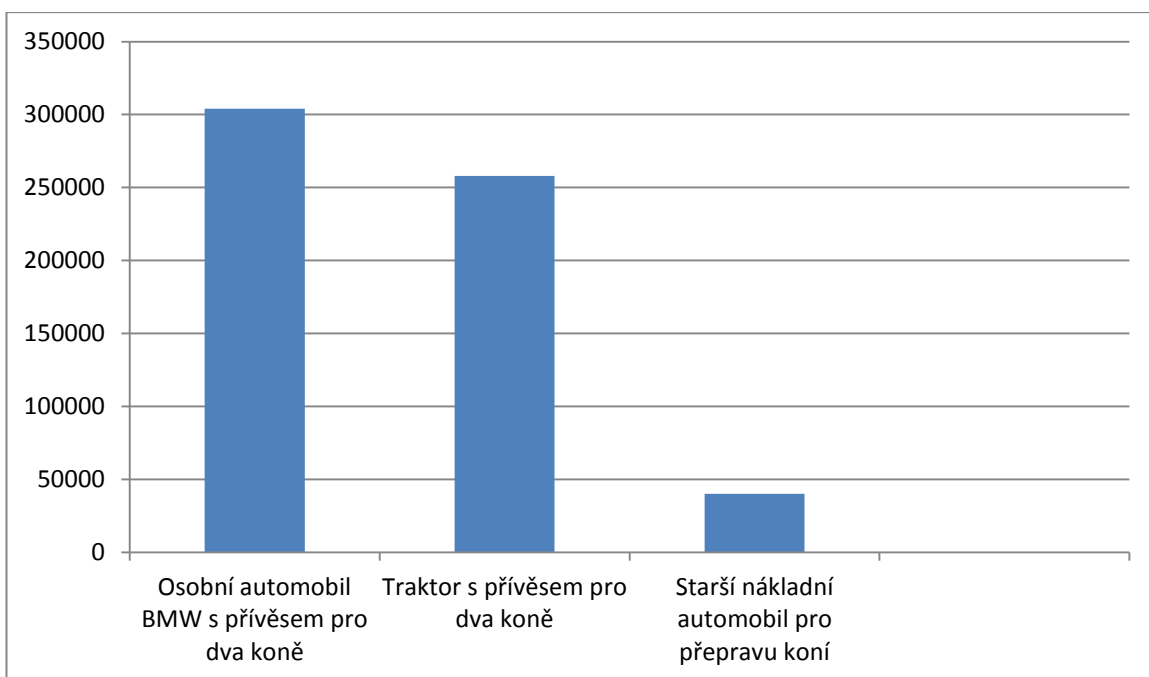
Zdroj: Fotoautor

Obrázek č. 13 Nákladní automobil značky Man pro přepravu sedmi koní

Zdroj: Fotoautor

Graf 2: Pořizovací cena různých přepravních prostředků na koně [Kč]

4. ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zpracovat ucelený přehled o podmínkách, za kterých mohou být uskutečněny přepravy koní a získané poznatky aplikovat ve formě příkladů přepravy koní různými přepravními prostředky. Součástí práce je i stručné porovnání ekonomiky přepravy.

Ze zjištěných informací lze vyvodit následující závěry:

- 1) Pravidla přepravy koní se řídí řadou předpisů a musí probíhat v souladu s legislativou.
- 2) Při přepravě je třeba dbát na etologické požadavky koní a zohledňovat pravidla bezpečnosti zacházení s koňmi.
- 3) Ekonomika přepravy se odvíjí od použitého dopravního prostředku a vzdálenosti přepravy.
- 4) Na krátké vzdálenosti (do 10 km) je nejvhodnější přeprava „po kopytě“.
- 5) Pro přepravu koní s nízkou frekvencí (jednou až dvakrát ročně) je nejvhodnější zajištění přepravy formou služby.
- 6) Pro přepravu sportovních koní je efektivní přívěs na koně za osobní automobil.
- 7) Samozřejmostí při přepravě koní je zohlednění hmotnosti koní. Pro chladnokrevné koně je třeba mít odpovídající nosnost přívěsu (min. 2 tuny).
- 8) Při přepravě většího počtu koní je efektivní přeprava nákladním automobilem.
- 9) Přeprava chladnokrevných koní pro každodenní pracovní využití v lese je nejvhodnější traktorovým přívěsem.

5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČECHOVSKÝ, P. *Etologie a etika přepravy koní*. Aktuální problémy chovu a šlechtění koní v ČR. BRNO, 2012. ISBN 9788073756598.

DUŠEK, J. *Chov koní*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Brázda, 2007, 400 s. , [15] s. barev. obr. příl. ISBN 9788020903525.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

anonym. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/>

anonym. [online]. [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: www.czetra.cz/download/radochrany.doc

anonym. [online]. [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: http://www.dostihyjc.cz/download/rad_ochrany_zvirat.pdf

anonym. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.equitravel.cz/>

anonym. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: http://equi.wz.cz/jak_nakladat_kone.html

anonym. [online]. [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: http://www.hipoterapie.cz/rad_ochrany_koni.pdf

anonym. [online]. [cit. 2013-12-16]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/sb002-09-pdf.aspx

anonym. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: http://www.okonich.unas.cz/ostatni_preprava_koni.htm

anonym. [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.privesyjelinek.cz/prepravniky.php>

Bezpečně na cestách aneb „fandíme vzdělávání“ [online]. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.hyje.cz/hyje/25512/>

BURDOVÁ, M. Jak nenakládat koně [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/jak-ne-nakladat-kone>

BUREŠ, T. Vše o přepravě koní – legislativa a praxe [online]. [cit. 2014-01-22]. Dostupné z: <http://www.sdruzenirozcestnik.cz/?p=27&i=i0017>

ČECHOVSKÝ, P. Přeprava včera, dnes a zítra [online]. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: http://www.jezdectvi.cz/upload/soubory/preprava_historie.pdf

FORCHTGOTT, T. Krizové situace při přepravě koní [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/krizove-situace-pri-preprave-koni>

NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1/2005 [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005R0001:CS:HTML>

NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1/2005 [online]. [cit. 2014-01-22]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/food_safety/animal_welfare/f83007_cs.htm

Přeprava koní a právní předpisy [online]. [cit. 2013-12-16]. Dostupné z: <http://www.konicci.cz/clanky/preprava-koni-175/preprava-koni-2482/>

Převoz koní – jak minimalizovat stres [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.whiterabbitsranch.cz/news/prevoz-koni-jak-minimalizovat-stres/>

Přeprava koní [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://kone-cz5.webnode.cz/preprava-koni/>

Příručka osvědčených postupů – transport živých zvířat [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ochrana-zvirat/preprava-zvirat/prehled-potrebnych-materialu/prirucka-osvedcenyh-postupu-transport.html>

Příručka správných postupů [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/49662/Prir_osv_post2007.pdf

Rada Evropy

DOPORUČENÍ VÝBORU MINISTRŮ ČLENSKÝM STÁTŮM O PŘEPRAVĚ KONÍ

č. R (87) 17 [online]. [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/1799/Tr_Dop_kone_1_.pdf

Řád ochrany zvířat při veřejných vystoupeních zvířat na závodech [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.czpha.cz/rad-ochrany-zvirat.php>

Řidičské průkazy k přepravě koní [online]. [cit. 2014-01-22]. Dostupné z: <http://don-a.blog.cz/0906/ridicske-prukazy-k-preprave-koni>

ŠVEHLOVÁ, D. Horké cestování [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/horke-cestovani>

Veterinární info [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.cjf.cz/veterinarni-info.aspx> Vše o přepravě koní – legislativa a praxe [online]. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.hyje.cz/hyje/15853/>

Vyjádření k právní úpravě povinností při přepravě zvířat, včetně koní, z hlediska ochrany zvířat [online]. [cit. 2013-12-16]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/1683/Jak_preprava_zvirat_1_.pdf

6. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Symbol označující přepravu zvířat	17
Obrázek č. 2 Nakládání koně do přívěsu	23
Obrázek č. 3 Koně v přepravníku	26
Obrázek č. 4 Krizová situace při přepravě koně	31
Obrázek č. 5 Nákladní automobil pro mezinárodní přepravu koní	37
Obrázek č. 6 Speciální železniční vůz pro přepravu zvířat po železnici.....	40
Obrázek č. 7 Nákladní automobil pro mezinárodní přepravu koní	46
Obrázek č. 8 Osobní automobil BMW 530d.....	47
Obrázek č. 9 Přívěs na přepravu dvou koní za osobní automobil.....	48
Obrázek č. 10 Traktor s přívěsem pro přepravu koní.....	49
Obrázek č. 11 Nákladní automobil značky Man pro přepravu sedmi koní.....	51
Obrázek č. 12 Nákladní automobil značky Man pro přepravu sedmi koní.....	52
Obrázek č. 13 Nákladní automobil značky Man pro přepravu sedmi koní.....	52

7. SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Doby řízení a odpočinku řidiče.....	14
Tabulka č. 2 Plán transportu koní.....	21
Tabulka č. 3 Rozměry přepravních boxů.....	34
Tabulka č. 4 Cena za přepravu koní.....	43

8. SEZNAM GRAFŮ

Graf 2: Možnosti přepravy z výše uvedeného textu.....	45
Graf 2: Pořizovací cena různých přepravních prostředků na koně.....	53

9. SEZNAM PŘÍLOH

SMLOUVA O NÁJMU PŘÍVĚSNÉHO VOZÍKU

1. Pronajímatel : Jméno a příjmení: Miroslav Všečetka

Bydliště: Dolany 81

Telefon: 721409442

2. Nájemce: Jméno a příjmení:

Bydliště:

Telefon:

OP, ŘP:

SPZ tažného vozidla:

3. Předmět nájmu:

3.1 Pronajímatel se zavazuje, že přenechá nájemci do užívání přívěsný vozík (dále jen přívěs) včetně příslušenství : SPZ: 8A71510 VIN: WHDF30842B80426513 TP č.: 8747-02

po dobu a za podmínek dále uvedených v této smlouvě.

3.2 Nájemce se zavazuje za dočasné užívání přívěsu zaplatit sjednaný nájem po dobu a za podmínek dále uvedených v této smlouvě.

4. Doba nájmu:

4.1 Nájemné se sjednává na dobu: určitou

Od:hod dne: Do:hod dne:

Místo předání: Dolany 81

5.Úplata za nájem:

5.1 Nájemce je povinen pronajímateli za užívání přívěsu uhradit částku 500,-Kč/den

5.2 Nájemné je splatné při převzetí přívěsu. V případě prodloužení nájmu po uplynutí nájemní doby uvedené ve smlouvě je nájemce povinen telefonicky kontaktovat pronajímatele.

5.3 V případě nedodržení podmínek čl.4 této smlouvy bude předmět nájmu považován za zcizený a toto bude neodkladně hlášeno Policii ČR.

5.4 Úhrada za nájem obsahuje:

Letní nebo zimní sadu pneumatik, povinné pojištění odpovědnosti z provozu vozidla 50/50, mezinárodní pojištění odpovědnosti – zelená karta, havarijní pojištění na území celé Evropy, příslušenství (2ks zakládacích klínů, síť na seno, 4 ks uvazovacích řetězů).

5.5 Úhrada za nájem nezahrnuje náklady na opravy defektů pneumatik, případné škody způsobené na pneumatikách a discích.

6.Práva a povinnosti stran:

6.1 Pronajímatel předává nájemci přívěs v době dle čl.4 této smlouvy, v řádném technickém stavu, způsobilý k provozu a k užívání v souladu s obecně závaznými právními předpisy, spolu s příslušenstvím a doklady potřebnými k provozu přívěsu.

6.2 Pronajímatel zabezpečuje povinné pojištění odpovědnosti z provozu vozidel včetně „zelené karty“ a havarijní pojištění dopravního prostředku (území Evropa). Ostatní pojištění si v případě potřeby hradí nájemce.

6.3 Pojištění se nevztahuje:

- na škody vzniklé na pojištěném přívěsu způsobené osobou, která řídila vozidlo a v době pojistné události nevladnula předepsané řidičské oprávnění k řízení vozidla nebo jí toto oprávnění bylo příslušnými orgány zadrženo (tzn. že pro převoz koní

musíte v rámci ČR vlastnit řidičské oprávnění pro skupiny B, E a pro jízdu v zahraničí navíc skupinu C).

- byla – li pojistná událost způsobena osobou, která řídila pojištěné vozidlo po požití alkoholu nebo psychotropních látek nebo prostředků.

6.4 Nájemce je povinen pečovat o to, aby na přívěsu nevznikla škoda, nedošlo k jeho nadměrnému opotřebení, ztrátě či zničení. Vzniklou škodu, zničení či ztrátu je nájemce povinen hlásit pronajímateli bez zbytečného odkladu. Dále je nájemce povinen dodržovat a nepřekračovat parametry dle platné legislativy a dle technického průkazu přípojného a tažného vozidla.

6.5 Nájemce není oprávněn dát přívěs do pronájmu nebo půjčit jiné osobě.

6.6 Nájemce je povinen, v případě dopravní nehody jejímž účastníkem bude dopravní prostředek, který je předmětem této smlouvy, dopravní nehodu ohlásit orgánům dopravní policie a současně pronajímateli. Obdobným způsobem nájemce postupuje i v případě odcizení přívěsu nebo jeho poškození.

6.7 V případě poškození, ztráty nebo odcizení nebo některé jeho části má nájemce finanční spoluodpovědnost. Škody, u nichž nájemce nedoloží potvrzení policie ČR, se považují za škody způsobené nájemcem. Přívěs je pojištěn se spoluúčastí dle platného ceníku. Při pojistné události tuto část hradí nájemce. V případech kdy s pojištěním nevztahuje na krytí vzniklých škod, je nájemce zodpovědný za celou výši škody a je povinen ji uhradit do 7 dnů od vzniku události.

6.8 Vznikne-li na přívěsu škoda způsobená hrubým porušením povinností ze strany nájemce (požití alkoholu apod.), je nájemce povinen uhradit pronajímateli náhradu škody, jež není kryta uzavřenými pojistnými smlouvami, do 7 dnů ode dne vzniku události.

6.9 V případě poškození přívěsu způsobeného koněm, se nájemce zavazuje uhradit způsobenou škodu majiteli přívěsu do 7 dnů ode dne vzniku události. Výši způsobené škody určuje majitel přívěsu.

6.10 V případě ztráty osvědčení o technickém průkazu nebo klíče od přívěsu v průběhu doby nájmu je nájemce povinen uhradit nezbytně vynaložené náklady spojené se zajištěním nového osvědčení o technickém průkazu nebo klíče do 7 dnů ode dne vzniku události.

6.11 Nájemce je povinen při odstavení přívěsu používat veškerá zabezpečovací zařízení, kterými je vozík vybaven.

V případě porušení bodu 6.3 se nájemce zavazuje uhradit v plné výši poškození přívěsu, max.však 130.000,-(slovy stotřicettisícikorun) do 30 kalendářních dnů ode dne vzniku události. Výši poškození určuje majitel.

Zákaz otáčení přípojného přívěsu s naloženými koňmi na místě okolo své osy – dochází k ohýbání ramen.

7. Skončení nájmu

7.1 Nájemní vztah zaniká dnem a hodinou uvedenou ve smlouvě, příp. výpovědí ze strany nájemce nebo pronajímatele.

7.2 Nájemce je povinen vrátit vyčištěný přívěs pronajímateli v době a na místě dle č.4 této smlouvy.

7.3 V případě, že nájemce nevrátí přívěs pronajímateli v době dle č.4 této smlouvy, je povinen platit sjednané nájemné až do vrácení přívěsu a navíc je povinen hradit smluvní pokutu ve výši 1.000,-Kč za každých započatých 24hod prodlení s vrácením se vystavuje možnosti stíhání orgány Policie ČR.

8. Ostatní ujednání

8.1 Tato smlouva nabývá účinnosti dnem podpisu obou stran.

8.2 Smlouva bude vyhotovena ve dvou provedeních, z nichž každá strana obdrží po jedné. Nedílnou součástí této smlouvy je předávací protokol.

Příloha: 2 x předávací protokol

V Dolanech dne:

Pronajímatel:

Nájemce: